

PETRE ISPAS

Fără aprobare

Reportaj dramatic
in două părți

PERSONAJELE

VASILE CELMARE, maistru
DINU MUNTE, venit de la centru
BADEA BRĂDULEȚ, un tânăr ingi-
ner
RADUCU FLUȘCA, zis Împăratul,
director cu delegație
EUFROSINA CERBU, inginer geo-
log
DUMITRU MACACIȚA, zis Mălai
mare, șef de echipă

ION ȘUTEU, zis Gură spartă, șef
de echipă
GAVRILA ION I, fierar betonist I
GAVRILA ION II, fierar betonist II
FINANȚISTUL, contabil-șef
GHEORGHE STINCA, maistru
INSPECTORUL
PARPALA, om de alergătură
SANDA
UN ȚARAN
Figuranți, în funcție de necesități

PARTEA I

Scena e împărțită în două. În dreapta, ocupind spațiul cel mai mare, un birou tipic de șantier, prost gospodărit, murdar. Dezordine evidentă. Face notă aparte un fotoliu balansoar construit din scindură. În stînga scenei, un laborator de analize geologice, îngrijit, ordonat, chiar cochec. Cînd se ridică cortina, în birou se află Dinu Munte și Vasile Celmare; în laborator, Eufrosina Cerbu — o femeie încă tînără. Între cele două spații, o linie grosolană, trasă cu o bidinea. Eufrosina Cerbu nu este atentă, nu o interesează, nu o preocupă ce se întîmplă dincolo de linie. Pînă la un moment dat.

VASILE CELMARE: Cum ai ajuns,
domle, aici, unde și-a întărcat dracu'
copiii?
DINU MUNTE: Cu trenul.
VASILE: Și eu care credeam că... (*Semn
că a căzut din cer.*)

DINU: Intuiție perfectă.
VASILE: Opaaa! Deci... (*Repetă semnul
de zbor.*) Și (*semn cu degetul în sus*)
era cald acolo?
DINU: Călduț, de ce să mint.
VASILE: Și bine?

- DINU (*semn cu mina la gît*): Pînă aici îmi ajunsese. (*Îi întinde un plic.*)
- VASILE (*privind plicul*): Mda, deci așa! Și bătrînul? Tot acolo? sau și el... (*Semn de scos.*)
- DINU: Încă.
- VASILE: Aha. Deci (*semn de mătură*): mare de tot.
- DINU: Așa și așa.
- VASILE (*pauză*): Păcat. De bătrîn. Cred că-i cel mai bun director general de centrală. Cu el te înțelegei fără vorbă multă. O propoziție scurtă, o jumătate de frază...
- DINU: Da, așa ceva...
- VASILE: E bine să știi că acolo sus este un om ca el. (*Privește plicul, apoi omul din fața sa.*) Și el v-a... (*Semn cu piciorul.*)
- DINU (*negare*): Bătrînul chiar n-a fost deloc încîntat. Dar asta-i viața.
- VASILE (*îl privește lung. De afară se aud rafale de vînt, aproape urlet*): Nevoia de aer curat sau o pornire eroică?
- DINU: La alegere. Ce ți-ar conveni mai mult?
- VASILE (*privind plicul*): Să nu țin asta în mină și mai ales să nu fiu obligat să-l deschid. (*Dinu ridică din umeri în sensul: „N-am nici o putere.”*) Dar de ce aici? Sînt și alte șantiere. Mai aproape de oraș, mai civilizate. De ce tocmai aici, în creierli munților?
- DINU: Să zicem că din motive de aer curat.
- VASILE (*deschide un fișet și aruncă înăuntru plicul nedesfăcut*): Așa, deci. Mă rog, fiecare respiră aerul care-i prieste. Sau care crede că-i prieste. Și mata cam ce vei învîrta pe aici?
- DINU: Scrie acolo. Printre altele (*scoate dintr-o mapă un dosar*) și cercetarea...
- VASILE: A, au și început cu clanța... Mama mamelor lor! Nici nune-am așezat bine și hai cu reclamația la centru... Găinari.
- DINU (*schimbă taburetul cu balansoarul*): Aveți și din ăștia?
- VASILE: Ai să-i cunoști. (*Dinu — joc: „mici sau mari?”*) Ești grăbit?
- DINU: Vreau să știu cum stăm.
- VASILE: Prost. (*Arată balansoarul.*) Dacă vine și te vede așezat...
- DINU: Așa-i de rău?
- VASILE: Nu, dar pentru tronul ăsta are o slăbiciune.
- BADEA BRĂDULEȚ (*intră furtunos*): O dau în... (*Rămîne cu gura căscată, privindu-l pe Dinu.*) Ce-i cu ăsta, șefule, e dilu? Sări mă, nea cutare, din tron, că vine împăratu' și te beleşte.
- DINU: Bună ziua.
- BRĂDULEȚ: Șefule, de unde pică ăsta?
- VASILE (*arată cerul*): Ce este?
- BRĂDULEȚ: Dacă mă mai lași o singură zi cu echipa brăilenilor pe cap, vă căutați alt inginer. Bugii mi i-au suțit, i-au vînduț și i-au băuț...
- VASILE: Ai băuț și tu cu ei.
- BRĂDULEȚ: Da, dar nu știam că-mi beau bugii. Bine, bine, am înghuțit-o. Erau proprietate particulară. Dar acum?
- VASILE: Acum, ce?
- BRĂDULEȚ: Acum îl fac unui țaran din vale casă. Cu ce materiale? Vrei să-mi spui cu ce materiale?
- VASILE: Cu ale șantierului. În pustietatea asta, de unde dracu' să ia ciment și celelalte?
- BRĂDULEȚ: Păi?!
- VASILE: Păi ce, măi aschimodie?
- BRĂDULEȚ: Cum păi ce, șefule, că eu am semnat pentru materiale, eu sînt încărcat cu ele...
- VASILE: Foarte bine. Fă ceva și descarcă-te. Nu am de unde să iau altă echipă de mineri! Pînă se deschide frontul de lucru și vor cîștiga cum sînt învățați...
- RĂDUCU FLUȘCĂ (*intră ca o furtună. Vasile și Brăduț sar în picioare. Dinu se balansează mai departe, privindu-l pe noul venit cu un zîmbet prietenesc, dar nu lipsit de ușoară ironie. Răducu se luminează la față și dă să se repeadă, parcă vrînd să-l îmbrățișeze. Se răzgîndește și cu un singur gest îl răstoarnă și împinge balansoarul la locul lui. Se adresează celor din jur ca și cînd nu s-ar fi întimplat nimic*): Ca să-l cunoașteți pe distinsul inginer Dinu, speranța facultății și apoi vedeta Centralei noastre, vă rog ascultați-mă o clipă: cînd eram pe șantier în Moldova, primesc o telegramă de la el: „Sosesc duminică. Stop. Cu soția. Stop. Pregătiri corespunzătoare. Stop.” Și am făcut pregătiri corespunzătoare. Și încă ce pregătiri, Dinule! Și am așteptat. După șase luni, am primit o vedere din Casablanca.
- DINU: Frumos oraș!
- RĂDUCU: Nu-l cunosc decît din filmul lui Bogart. Să continui?
- DINU: Cum vrei. (*Și se așază din nou în balansoar. Cu aceeași mișcare rapidă, Răducu îl răstoarnă.*)
- RĂDUCU: (*cu un ton mai rece, măi dur*): Cînd nu stau eu în el, obligatoriu stă singur acolo. Nu e un scaun, e un simbol... Și de cîte ori intri aici și îl vezi, să te descoperi. Nu i-ai spus? (*Încercare de răspuns.*) Nici o vorbă! Vă chem după ce termin cu dînsul. (*Le arată ușa și întinde mina către Dinu, care dă să i-o strîngă.*) Nu, actele! (*Dinu arată cu mina fisețului.*) Leși afară!... Și să bați la ușă!

Intri cind îți spun eu. (Dinu trage un taburet și se așază pe el.) Am spus : afară ! (Dinu se așază mai comod). Tu ai vrut-o. (Deschide ușa și intră doi vlăjgani.) Mă deranjează. (Cei doi îl iau pe Dinu cu scaun cu tot. De afară se aude un corp căzind. Flușcă ride. Dinu intră cu hainele stropite de noroi. A luat un alt taburet și s-a așezat în același loc.) Nu ți-a ajuns ? (Dinu -- semn cu capul : nu.) Nu-l nimic. Îi mai chem o dată.

DINU : Gata circul ! Stai jos !

RĂDUCU : Ceee ?

DINU : Stai jos ! Și spune dacă îți amin-tești ce ai scris în scrisoarea trimisă la minister.

RĂDUCU : Ceee ?

DINU : Cuvint cu cuvint. (Scoate o hirtie din buzunar.) Te ascult și te urmăresc.

RĂDUCU (se așază în balansoar) : Ce vrei ?

DINU : E scrisoarea unui om de înalt profesionalism, inteligent, cult... Observații competente, propuneri judicioase...

RĂDUCU : Dacă nu spui imediat ce vrei, te arunc afară și ca supliment îți dau și un picior în fund. (Eufrosina se întoarce, îl vede pe Dinu plin de noroi și izbucnește în ris. Răducu, femeii.) Gura, liniște ! (Se apropie de Dinu și îl pipăie.) Ai oasele cam fragede. Se rup repede. (Se îndreaptă spre ușă.)

DINU : Nu te sfătuiesc. Deschide întii plicul din fișet. (Intră Vasile și Brăduleț.)

RĂDUCU (reșezându-se în balansoar) : Deci, ești oficial.

VASILE : Da.

ERĂDULEȚ (timid) : Brăllenii... Fură...

RĂDUCU (mărit) : Să nu te atingi de ei... Tu răspunzi de fiecare kilogram de material lipsă. Ieși ! (Brăduleț iese de-a-ndăratelea.) Ce plic zice dumnealui că ar fi în fișetul acela ?

VASILE (scoate plicul) : Eu, după cum vedeți, nu l-am deschis.

RĂDUCU : Deschide-l. (Către Dinu.) Aici, pe șantierul acesta, există un singur stăpîn. Eu. Pînă la noi ordine.

DINU : Nu-mi place termenul.

RĂDUCU : Îți place sau nu, asta este, indiferent ce scrie în adresa asta.

DINU : Chiar indiferent ? (Se dezbracă de haină și pantaloni și rămîne în costum de baie. Către Vasile.) Cheamă-i pe ingerașii ăia. (Vasile privește la Răducu, care a rămas cu ochii în hirtia din mînă. Neprimind răspuns, îi introduce pe cei doi. Dinu le aruncă hainele în brațe.) În zece minute, curățate, călcate și aduse înapoi pe umeras ! (Cei doi privesc năucii la Răducu.) Un minut a trecut. Mai aveți

nouă. Dacă în nouă minute nu sînteți înapoi, vă căutați alt serviciu. (Le precipită. Eufrosina se uită la el și iarăși izbucnește în ris.) : Doamnă, vă rog să mă scuzați, dar nu suport murdăria.

RĂDUCU : Deci, asta este.

DINU : Exact.

RĂDUCU (oarecum ironic) : Trebuie să-mi cer scuze ?

DINU : Consideră că le-am și primit. (Trece după birou și nu se mai vede că este în slip.)

VASILE : Alo, tovarășu'...

RĂDUCU : Stai blind, Vasile ! (Se uită lung la Dinu și apoi izbucnește într-un ris nervos.) Formidabil ! Domnule, trebuie să recunosc că m-ai făcut praf. Ai venit o singură dată pe un șantier unde lucrez și eu, dar ai venit bine înfipt. (Către ceilalți.) Dragi prieteni și tovarăși, dați-mi voie să vi-l prezint pe noul dumneavoastră director general, inginerul Dinu Munte. Celebru! D. M. „Salutări din Casablanca“ — semnează D. M. „Ura, ura ! de pe marile bulevarde ale Parisului“. — semnează același D. M. „Printre valurile de ceață, un salut luminos“. Peste ștampila poștală din Londra, sau invers, mă rog, aceleași sublime și atotcălătore inițiale. Și după atîtea călătorii, un moment de respiro la munte este cît se poate de indicat. (Pauză. Se apropie încet de Dinu, privindu-l în ochi.) Dinule, prietene, te-am rugat ani de zile să vii să mă vezi. Uneori chiar aveam nevoie de un sfat de-al tău. Acum te rog să pleci. Ia-ți bagajul și du-te ! Văgăuna asta nu seamănă nici cu Parisul și nici cu Londra. Lasă-ne de noi, cu necazurile noastre, să le rezolvăm singuri. Noi, ăștia, care ne ținem unul de altul de vreo douăzeci de ani.

DINU (după o pauză) : Nu pot, Radule. Sarcina e sarcină.

RĂDUCU (nu-l aude) : Încă o dată, Dinule, te rog, pleacă ! Lasă șantierul ăsta, să-l ducem noi pînă la capăt.

DINU (cu un început de iritare) : Adică tu.

RĂDUCU : Nu, Dinule, nu ! Ai auzit bine. NOI. Altfel...

DINU : Altfel ?

RĂDUCU : S-ar putea să caut un loc de muncă pe un alt șantier.

DINU : Amenințare ? Orgoliu rănit ? !

RĂDUCU (cu un început de obseală) : Poate, Dinule, poate și una și alta. În cazul ăsta, orgoliul nu-i un sentiment de care să-mi fie rușine. Dar, mai presus de el, e altceva : investiție. De nopți, de

zile, și iar de nopți, de calcule, de mâini înțepenite pe planșetă pentru a întocmi un dosar care demonstrează că propunerile noastre... Dar ce importanță mai are?...

DINU: Spune mai departe, susține-ți ideea!

RĂDUCU: S-a făcut noapte. Cred că o să mergem fiecare pe la casele noastre. Miine, cu permisiunea dumneavoastră, o să-mi înaintez demisia. Sper că va fi primită favorabil. (*Incet.*) Poate chiar cu plăcere. (*Dinu îl privește întrebător pe Vasile.*)

VASILE (*zimbînd*): Se spune că noaptea e un sfetnic bun. Să verificăm!

RĂDUCU (*se ridică greu. Pare dintr-o dată îmbătrînit*): Bine, deci, pe miine!

DINU: N-ai uitat nimic? (*Arată balan-soarul.*) Este o autoritate prea rigidă. Nu mă interesează decît autoritatea însuflețită. Adică cu suflet.

RĂDUCU (*în timp ce iese cu balansoarul sub braț*): Timpul le va așeza pe toate la locul lor. Ca să învăț ceea ce știu și să fiu ceea ce sînt au trecut peste mine douăzeci de ani de șantier. Timpul...

DINU: Eu nu am timp.

RĂDUCU: Da, da, timpul... (*Și iese.*)

VASILE: Ei, să mă duc și eu. Dacă nu mai aveți nevoie de mine, bineînțeles.

DINU: Stai jos! Au trecut 25 de minute. Crezi că mai primesc hainele înapoi?

VASILE (*strigă*): Hainele!

FIERAR BETONIST 1 } (*în pas, cu hai-*
FIERAR BETONIST 2 } *nele pe umeras*):
Uscate, curățate,
călcate.

DINU (*în timp ce se îmbracă*): Ce meserie aveți?

F.B. 1 }
F.B. 2 } Fierar betonist.

DINU: În ce echipă?

F.B. 1 }
F.B. 2 } Fierar betonist.

DINU: Cine-i șeful echipei?

F.B. 1 }
F.B. 2 } Fierar betonist.

DINU (*către Vasile*): Aștia sînt timpții din naștere, sau au devenit prin noua meserie pe care o fac?

F.B. 1 }
F.B. 2 } Fierar betonist.

(*Eufrosina — hohot de ris.*)

VASILE: Așa au fost instruiți de tovarășul inginer Răducu: oricine și oricare i-ar întreba, nu dau decît un răspuns.

F.B. 1 }
F.B. 2 } Fierar betonist.

VASILE: Au fost cei mai buni meseriași ai noștri.

DINU: Au fost?

VASILE: De cîteva săptămîni, nu mai lucrează. Îl păzesc pe tovarășul Răducu.

DINU: Era nevoie? Dar ce-i aici, șantier sau bandă de gangsteri?

VASILE (*grav*): Nu vă repeziți! S-ar putea să vă pară rău. Nu întindeți coarda. Ne-ați încercat, v-am încercat, ne-am jucat unii cu alții ca șoarecele cu pisica. Cred că ajunge. Aici nu e nici o bandă. E un șantier, un șantier ca toate șantierele, cu oameni de toate felurile, și așa și așa.

DINU: Și toată aiureala cu garda asta personală, cu balansoarul...

VASILE: E o poveste mai lungă. Poate că am să v-o spun odată. Nu judecați lucrurile după aparențe. Aveți puțină răbdare. (*Cu blîndețe.*) Șantierul este un lucru tare gîngăș. Nu zidurile, cărămizile, gropile, mașinile... Oamenii. Pleci de pe un șantier spre necunoscut cu o mîină de oameni cu care ai dus greul ani de zile. Ei sînt nucleul. Apoi se adună fel de fel. Cei mai mulți — să ciștige bani, mulți bani. Și din toată adunătura asta trebuie să faci, în timp, un organism armonios, athletic, bine antrenat, capabil de performanțe...

DINU: Și îi antrenezi, formîndu-le un caracter cu o solidă musculatură, punîndu-i să lege balansoarul...

VASILE: V-am spus să nu judecați după aparențe. (*Privește hîrtia lăsată pe birou de Răducu.*) După nume, vă cunoaștem. Am primit și un telefon că o să veniți. Se spune că sinteți cel mai capabil inginer pe care l-a avut centrala. Dar pe un șantier atît de mare cum va deveni acesta nu ați lucrat. Nu, nu săriți în sus... Nu am spus-o ca un reproș. Vom lucra împreună, o să ne cunoașteți!...

DINU: Vă cunosc.

VASILE: Atunci o să ne cunoașteți mai bine.

DINU: Cunoscut tot nucleul, cum îl spui dumneata.

VASILE: Din hîrtii, din dosare, din rapoarte. Cifrele ajunse la centrală vă spuneau că sintem grozavi, așa-i?

DINU: Și nu-l adevărat?

VASILE: Da și nu. Uneori cifrele spun neau una și realitatea era alta. Acum realitatea asta o s-o trăim împreună. (*Zimbînd.*) Aveți ocazia să ne vedeți, pe viu, la treabă.

DINU: Am avut o probă.

VASILE: Ca să fiu sincer, m-ați făcut praf. Sînteți un om tare și asta mă bucură.

DINU: Motiv pentru ca Inginerul Răducu să-și anunțe demisia?

VASILE: Nu cred. I-au plăcut întotdeauna oamenii tari, hotărîți, care nu se lasă Ingenuncheați...

DINU: Și-atunci? Ai o explicație?

VASILE: Știu eu?! Poate într-adevăr o răbufnire de orgoliu. Toată viața a fost al doilea: adjunct de șef de brigadă, adjunct de inginer-șef, adjunct de director... Au trăit mulți din munca și ideile lui. Spera ca șantierul ăsta să-l ia pe cont propriu.

DINU: Și de ce n-a făcut-o pînă acum? Ce-a așteptat?

VASILE: Poate că a încercat... Cu un an în urmă, știam că după ce terminăm în Moldova venim aici. Urma să devină un șantier de dimensiuni cum nu mai înfîlîsem. A obținut proiectul de bază și l-a studiat zile și nopți. Tot concediul și l-a petrecut în văgăuna asta. În cort. Împreună cu o echipă. A măsurat, a recalculat, a bătut cu pasul aproape fiecare metru de pămînt... Ar fi meritat cu prisosință...

DINU: Cu balansoarul pe post de autoritate administrativă!

VASILE: Aparențe, aparențe... Pe un șantier „autoritatea se impune cu fapte și competență. Numai atunci este înțeleasă și unanim acceptată.

DINU: Și este acceptată?

VASILE: ...Să știți că-i un om bun. Autoritatea lui nu stă în... ce ați văzut. Ea vine de aici. (*Semn cu mîna la cap.*)

DINU: Ne știm din facultate. Era mai mic cu doi ani ca mine și cu două capete peste promoția lui.

VASILE: Așa, decl..

DINU: Dar întotdeauna i-a lipsit curajul. Sau cel puțin așa a lăsat impresia. Spunea „pe cont propriu“. Să la șantierul ăsta pe cont propriu. Asta înseamnă să-ți asumi mai ferm răspunderea...

VASILE: Nu a pus niciodată în spatele altuia ce a fost mai greu. S-a înhămat el. Cît despre răspundere — nu știu să fi arătat cu degetul către altul cînd s-a pus problema. Dar poți să ți-o asumi întotdeauna? Și, mai ales, te înțeleg poți cel care ar trebui să te înțeleagă și să te sprijine? Și ce faci dacă se aruncă peste tine ca niște plăci de beton și te strivesc? De aceea v-am rugat: aveți răbdare. O să ne cunoaștem. Părerile nu sînt bătute în cuie. Vă rog să mă scuzați două minute. (*Iese.*)

DINU: (*Către fierarii betonisți, care în tot acest timp au stat smirînd în colțul lor*): Ei?

F.B. 1 } Fierar betonist.

F.B. 2 }

DINU: Bine, bine, am mai auzit. Dar vouă, oamenii în toată firea, nu vă e jenă s-o faceți pe idioții? Cum te cheamă?

F.B. 1: Gavrilă Ion.

DINU: Și pe tine?

F.B. 2: Gavrilă Ion.

DINU (*îzbucnește în ris odată cu femeia în halat*): Măi Gavrilă la pătrat, ce-ai spune voi dacă de mîine dimineață v-ați prezenta la brigada voastră de fierari betonisți?

VASILE (*care a intrat între timp*): V-aș sugera... aș îndrăzni o prop... o rugăminte: lăsați-l pe tovarășul Răducu să decidă. Oamenii aceștia s-au oferit singuri...

DINU: Și cine-i plătește?

VASILE: Brigada de fierari betonisți. Așa au decis. (*Le face semn celor doi să iasă. După ce s-a închis ușa.*) Tot nu v-ar fi ascultat.

DINU (*excedat*): Domnule, misterele Parisului s-au mutat în creierii munților? Ce naiba se petrece aici?

VASILE: Nimic deosebit. Lăsați doar lucrurile așa cum sînt.

DINU: Păi tocmai asta nu vreau.

VASILE: Nu e vorba de șantier, ci de cîteva fleacuri: balansoarul, ăștia doi, Răducu...

(*S-a întunecat bine. Vîntul suflă și mai puternic. Acum chiar urlă.*)

DINU: Ați ancorat bine baraca asta?

VASILE (*rizînd*): Atît cît a fost posibil. Dacă o dărlîmă, o facem la loc. Apropo: am trimis o fată cu mîncare în camera dumneavoastră. Am rugat-o să facă și focul. Apă caldă e în permanență. O bale bună o să vă remonteze. Eu, cu permisiunea dumneavoastră, m-aș duce. Seara o mai facem și pe învățătorii cu copiii oamenilor. Pînă ne-om așeza ca lumea și vom găsi un om calificat.

DINU (*îl privește lung pe Vasile, de parcă atunci l-ar fi văzut*): Cu copiii? Aici?

VASILE: Atunci, pe miine. Noapte bună. (*Iese.*)

(*Dinu și Eufrosina aprind lumina în același timp. Dinu răsfoiește un dosar, apoi desfășoară un plan și se așează în studiu.*)

EUFROSINA (*care între timp a meșterit la un reșou*): O cafea? (O oferă fără să treacă linia.)

DINU (*așezându-se pe un taburet para-
lel cu linia.*) Mulțumesc. Lucrați de
mult aici ?

EUFROSINA : De la început.

DINU : Și, așa ? (*Arată linia albă.*)

EUFROSINA (*ride*) : Așa s-a convenit.

Acolo directorul, aici eu. Până se va
găsi alt loc pentru laborator.

DINU : Și nu vă deranjați ?

EUFROSINA : Eu am obligația să nu
văd, să nu aud, să nu scot o vorbă.
El a încercat să facă abstracție de
existența mea.

DINU : Și reușiți ?

EUFROSINA : Din experiență, am con-
statat că o situație, oricât de nepă-
cută ar fi, repetată din necesitate, de-
vine suportabilă — iar cu timpul chiar
obișnuință.

DINU (*ascultă vijelia de afară*) : Și vin-
tul... mereu...

EUFROSINA : Nu, se mai și odihnește

DINU : Să mă prezint...

EUFROSINA : Imposibil. Aici este un
zid. Imaginar, dar un zid. Prin el
nu se poate comunica.

DINU (*nu înțelege*) : Dar e absurd. Cum
nu se poate comunica ? Dar noi ce
facem acum ?

EUFROSINA : Vorbim. V-a plăcut ca-
feaua ?

DINU : Nu știu. Nici nu mi-am dat sea-
ma cînd am băut-o.

EUFROSINA : Păcat. Fac o cafea foarte
bună.

DINU : Vă rog să mă scuzați, dar s-au
intimplat atâtea...

EUFROSINA : N-am observat.

DINU : Aș vrea totuși să vă pun câteva
intrebări.

EUFROSINA : Atunci invitați-mă în bi-
roul dumneavoastră.

DINU : Dar, vă rog, (*Eufrosina își scoate
halatul, îl așază pe spătarul unui
scaun, iese și bate la ușă. Dinu izbuc-
nește în ris.*) Cred totuși că am greșit
șantierul. Intră !

EUFROSINA : Bună seara, tovarășe di-
rector. Sint inginerul geolog Eufrosina
Cerbu. Pentru intîmi... Fina.

DINU : Vă rog, doamnă... domni-
șoară... (*Îi oferă un scaun.*)

EUFROSINA : Tovarășă. Apelativ stabi-
lit prin lege. Ați observat că de cînd
a apărut legea se folosește din ce în
ce mai rar acest apelativ ?

DINU : Nu, n-am observat. Și, în gene-
ral, sint un prost observator al unor
astfel de fenomene. Mi se par nesem-
nificative.

EUFROSINA : Mă rog. Permiteți să ra-
portez ?

DINU : Păi, unde sintem aici ?

EUFROSINA : Pe șantier.

DINU : Și se iese la raport ?

EUFROSINA : Intotdeauna cînd trebuie.

DINU : Atunci...

EUFROSINA : Mi s-a dat un termen de
12 luni pentru execuția analizelor
geologice de rocă. În final trebuie să
prezint un raport amănunțit necesar
excavărilor, fundațiilor, străpungeri-
lor...

DINU : 12 luni ? ! Enorm.

EUFROSINA : Exact. Asta a fost și reac-
ția mea. A trebuit să concediez tot
personalul, pentru că nu aveam ce
face...

DINU : Tot ?

EUFROSINA : Tot.

DINU : Cîți ?

EUFROSINA : Unul. Laboranta.

DINU : Și, cu laboranta, în cît timp ați
fost terminat ?

EUFROSINA : Dacă mi se aduceau toate
probele indicate de mine, în trei, ma-
ximum patru luni.

DINU (*rizind*) : Atunci, și dumneavoaș-
tră sinteți prea mult...

EUFROSINA : Exact. Numai că eu nu
am ce face. Trebuie să stau aici pînă
la sfîrșit.

DINU : De unde sinteți ?

EUFROSINA : Din București. Căsătorită.
Un copil. Apartament proprietate per-
sonală. Dacia 1300 parcată în curtea
unui țaran în comuna de la poalele
muntelui.

DINU : Unde ați mai lucrat ?

EUFROSINA : În zona auriferă.

DINU : Căutător de aur. Și-ați găsit ?

EUFROSINA : Da.

DINU : Mult ?

EUFROSINA : Secret de stat.

DINU : Cum ați ajuns aici ?

EUFROSINA : Prin transfer. De la Mi-
nisterul Minelor.

DINU : Din București ! Dumnezeule, de
ce ? (*Eufrosina tace, Dinu o privește
lung.*) Păreți o femeie de lume. Nu
înțeleg...

EUFROSINA : Se poate deci și în trei
luni, dacă lucrul pe șantier ar intra
într-un ritm normal.

DINU (*renunță să se mai ocupe de viața
ei personală și intră cu totul în „pro-
blemele”*) : Ce înțelegeți prin ritm nor-
mal ?

EUFROSINA : Dacă s-ar deschide acele
fronturi care pot fi atacate imediat,
străpungerile. S-ar începe lucrul pro-
priu-zis. (*Între timp au desfășurat o
hartă.*)

DINU : Ar trebui străpuns aici, aici și
aici. Drumul de acces al vehiculelor
și de evacuare a sterilului... Lung,
foarte lung.

EUFROSINA : Asta este. Drumul. Din
cauza lui stăm și nu facem nimic.

DINU : Dar este un drum aprobat în
proiectul inițial.

EUFROSINA : Da. 49 de km și 800 de
metri. Materiale repartizate pentru
25 de km. Avertisment sever : nici

un kilogram de material în plus pentru drum. În condițiile astea, dumneavoastră v-ați apuca de drum ?

DINU : Pentru acest drum, proiectantul a promis că va studia orice alt punct de vedere...

EUFROSINA : Exact. Dar propunerile noastre, acolo (*arată în sus*) nu au depășit stadiul de „se află în studiu”. Și noi stăm. Împreună cu inginerul Răducu, am reanalizat proiectul inițial, aici, la fața locului, punct cu punct. Propunerile noastre nu privesc numai drumul. Dar să revenim la drum. Priviți aici ! (*Și arată pe hartă.*) Dacă tăiem în perețele acesta, în maximum zece zile drumul e gata. Aceasta a fost propunerea noastră.

DINU (*luind un dosar de pe birou și răsfoindu-l*): Piatră... Dură. Aproape cremene. Ar costa și ar dura de câteva ori mai mult.

EUFROSINA : Eroare. Un studiu făcut superficial. Am verificat de douăzeci de ori. Am luat probe aproape din metru în metru. Calcar. Îl șapi cu cazmaua. Există și piatra dură de care ați amintit. Aici : un fel de prag natural. Trebuie doar decoperțat, pe urmă poți trece și cu tancul.

(*Dinu ia de pe birou un minicalculator. Măsoară, calculează, notează...*)

DINU : Asta este ! Pornim concomitent din aceste trei locuri. Dacă băgăm forțe, cred că nici n-avem nevoie de zece zile. (*Parcă trezindu-se.*) Și de ce mama dracului nu l-ați făcut pînă acum ? (*Observă figura cam crispată a Eufrosinei.*) Iertați-mi grosolănia, dar nu înțeleg ! Ați trimis proiectantului un pachet de propuneri. Le cunosc. Presupune o adevărată răsturnare a proiectului inițial. Îi trebuie timp. Dar drumul ? El vrea să ia șantierul ăsta pe cont propriu și nu îndrăznește să facă o treabă justificată din toate punctele de vedere.

EUFROSINA : A îndrăznit. S-a întîmplat însă ceva. A căzut peste noi, cum spunea Vasile, o placă de beton.

(*Joc de lumini. Timp daț înapoi. Același decor. La birou, cu telefonul la ureche, inspectorul ministerului. Răducu stă cu capul în mîini. Eufrosina, umbră tăcută printre eprubetele ei. O stare de evidentă încordare, de așteptare. Răducu tresare la cel mai mic zgomot venit din afară. Ușa se deschide încet și apare Parpală.*)

PARPALĂ : M-ați chemat ?

RĂDUCU : Nimic ? Nu se vede nimic ?

PARPALĂ : Să mă duc pînă acolo ?

RĂDUCU : Sînt destul. Stai aici ! Dacă vezi pe careva venind din vale, îl trimiți imediat la mine.

PARPALĂ : 'nțeles. (*Și iese.*)

INSPECTORUL : ...Alo, da ! Mai aștept mult ? Cum n-aveți elicopter ? Probabil că la ora asta omul a și murit. Poftim ? Să-l îngropăm ? Cum îți permiți... dumneata știi cu cine vorbești ?

RĂDUCU : Fără panică, tovarășe inspector. Dacă a murit, trebuie să vină doar procuratura și un medic legist. Salvarea nu mai are ce să facă. Dacă e numai rănit, avem pregătită o mașină. Oricum ajungem mai repede.

INSPECTORUL : Domnule, ești de-un calm... Îți moare un om pe șantier și dumneata...

RĂDUCU : Și eu ? (*Încordarea crește. Inspectorul nu mai rezistă și izbucnește.*)

INSPECTORUL : Vei răspunde. (*Bate cu mina într-o mapă.*) Asta trebuia să faci. Acesta este proiectul aprobat. De ce te-ai abătut de la el ?

RĂDUCU : Propunerile noastre le aveți la minister și la centrală.

INSPECTORUL : Ai aprobarea lor ? Nu. Vei răspunde. Eu să știi că am anunțat și procuratura. Îmi pare rău pentru dumneata, dar asta este. Ești vinovat și vei plăti.

EUFROSINA (*nu mai rabdă*): Nu e nimeni vinovat, tovarășe inspector. Accidentul nu are nici o legătură cu drumul.

INSPECTORUL : Asta să declarați în fața procurorului. Eu un singur lucru știu : dumneavoastră trebuia să faceți drumul aprobat prin proiect.

RĂDUCU : Imposibil. Nu am cu ce. Nu am materiale.

INSPECTORUL : Tovarășe inginer, dumneata n-ai fost pus aici să-mi cauți argumente pentru ce nu se poate. Eu așa ceva nu înghit. Lîmpede ? Ai un proiect, execută-l în timpul stabilit. Este singurul răspuns pe care-l putem accepta. Clar ?

VASILE (*care a intrat între timp*): Ca lumina nopții.

INSPECTORUL (*puțin descumpănit*): Eu nu glumesc.

VASILE : Serios, tovarășe inspector, știți ce nopți frumoase sînt aici ? Parcă răsar zorile mereu.

INSPECTORUL : Domnule, dumitale îți arde de poezie și aici a murit un om.

VASILE (*schimb de priviri semnificative cu Răducu, care parcă oftează ușurat, apoi, către inspector*): Dumnezeu să-l ierte. Parcă la dumneavoastră la minister nu se poate întîmpla ? (*Insinuant.*) Se împiedică omul de ceva și-o ia de-a berbeleacu' pînă își rupe junghitura gîtului.

INSPECTORUL : Luați lucrurile cam ușor. Mă rog, vă privește, asta-i treaba procuraturii, nu a mea. La urma urmei, eu am altă sarcină, nu să anchetez accidentele de muncă. De aceea, vă întreb încă o dată: sinteți sau nu în stare să respectați un proiect aprobat de toate forurile ?

VASILE : Întrebarea s-ar putea pune și altfel, tovarășe inspector : sinteți sau nu în stare să aruncați pe apa Simbetei câteva bune zeci de milioane ? Și, la întrebarea asta, răspunsul nostru este clar și categoric : nu. Măcar și pentru faptul că banii ăștia sînt scoși din buzunarul meu, al duminiciale... Sînt banii poporului, tovarășe inspector, e munca lui...

INSPECTORUL : Mi se pare mie, sau dumneata îmi ții o prelucrare ? Ziarele le citesc și eu. Iar cei care au făcut proiectul și cei care l-au aprobat au știut exact ai cui bani se vor cheltui. Să nu deturnăm discuția, tovarășe. Să nu ascundem după lozinca incapacitatea de a ne îndeplini sarcinile.

RĂDUCU : Cred că ați absolvit cu doi sau trei ani înaintea mea. Ați avut și dumneavoastră același profesor ca și mine, fie-i fărăna ușoară.

INSPECTORUL : Nu înțeleg...

RĂDUCU : Dacă ar putea, s-ar scula din mormînt și ne-ar lua la palme pe amîndoi.

INSPECTORUL (*forțat calm*) : Tovarășe inginer, vă înțeleg. Sinteți în situația jenantă de a vă disculpa, dar argumentele sînt puerile. Este adevărat, profesorul ne-a învățat să căutăm întotdeauna soluția cea mai simplă și mai eficientă. Dar cei care nu făcuseră proiectul credeți că n-au știut lucrul ăsta ?

(Ușa biroului e dată de perete și în scenă intră Gheorghe Stîncă, ducîndu-l în spate pe Ion Șuteu. Toți cei prezenți rămîn un moment impietriți. Răducu se uită întrebător la Vasile, care ridică neclămerit din umeri. În această atmosferă, Șuteu ridică încet o mînd și îl bate pe umăr pe Gheorghe.)

ION ȘUTEU : Auzi, mă nea Gheorghe, n-ai o țigară ?

GHEORGHE STÎNCĂ (*o clipă surprins*) : Deci, n-ai murit !

ȘUTEU : Mușcă-ți limba !

GHEORGHE (*aruncîndu-l jos*) : Fir-ai al dracului de golan... Uite-l, domnule, n-a murit ! (*Răducu, Eufrosina și Vasile izbucnesc în ris.*) Poftim, mortu' (*li dă un ghiont*) M-a lăsat să-l car în cîrcă tocmai din fundul văii.

ȘUTEU : Avem noi la Brăila niște căruțe care hurducă mai puțin ca dum-

neata. Mă, nea Gheorghe, putea să fi mai delicat.

INSPECTORUL : Dumneata ești ăla...

ȘUTEU : Eu, tăticu'.

INSPECTORUL : Cum, dom'le, n-ai murit ? Ești întreg ?

ȘUTEU (*se pipăie*) : Da. Trebuia ? (*Eufrosina, Vasile, Răducu — hohot de ris. Șuteu, către Eufrosina, scoțînd din buzunarul salopetei un bucheșci de floare de colț.*) Eu de cite ori vād o floare mă gîndesc la corespondentul ei biped. Stăteau agățate pe un colț de stîncă. Am ajuns la ele, le-am rupt, dar, nerăbdător cum sînt, am coborît cam repede pînă în fundul văii. (*li oferă florile.*)

INSPECTORUL (*în timp ce-l pipăie neîncercător pe Șuteu*) : Dar te-am văzut eu ducîndu-te de-a berbeleacu'... Ca un bolovan... Nimic rupt... O mînd, un picior...

ȘUTEU (*gîdilîndu-se*) : Tăticu', domol, că eu nu rezist să mă atingă fizic decît sexul opus. Dumneata știi ce-l aia un cascador ? Trei ani la Buftea bălatu' n-a făcut altceva decît tumba. Pînă a venit povestea cu ursu', și-atunci...

VASILE : Șuteu !

ȘUTEU : Gata, șefu' ! (*Semn de fermoar la gură.*)

RĂDUCU : Pe șantierul unde am lucrat n-am avut pînă acum nici un accident grav. Șuteu ?

ȘUTEU : Am înțeles, șefu' : o lună de zile retrogradat cu o clasă de salariizare. (*Către Eufrosina.*) Gesturile nobile, domniță, se plătesc întotdeauna scump.

INSPECTORUL (*către Șuteu*) : Nici nu știi în ce situație penibilă m-ai pus. Ce-l voi spune procurorului ?

VASILE : Nu vă faceți griji. Nu mai vine.

INSPECTORUL : Așa, deci ?

VASILE : Exact.

INSPECTORUL : Mă rog. Treaba voastră, dacă mă considerați un corp străin pe șantier. Dar, cît timp sînt aici, toți, fără excepție, veți face cum spun eu. Clar ?

VASILE : Ca lumina nopții.

INSPECTORUL (*către Răducu*) : Aș vrea să discutăm serios.

RĂDUCU : Eu cred că și pînă acum am făcut-o.

INSPECTORUL : Peste cîteva zile vine ministrul. Trebuie luate cîteva măsuri speciale.

RĂDUCU : Și care ar fi acestea ?

INSPECTORUL : O să discutăm între patru ochi.

(Ceilalți dau să plece. Răducu îl oprește cu un gest.)

RĂDUCU : În treburile șantierului nu am avut niciodată secrete față de ei.
INSPECTORUL (*vorbind tot timpul numai cu Răducu*): Trebuie să facem ceva, să organizăm ceva, să se vadă că lucrăm din plin.

RĂDUCU : Înțeleg că aprobați propunerile noastre.

INSPECTORUL : Nu, nu și nu ! Aveți un proiect aprobat.

RĂDUCU : Fără drum nu putem face nimic.

INSPECTORUL (*excedat*): Incepeți drumul.

VASILE : Muncă inutilă. Risipă...

INSPECTORUL : Am fost trimis aici cu imputerniciri depline. Trebuie ca ministrul să vadă că treburile merg strună.

RĂDUCU (*obosit*) : Și ce vrei ?

INSPECTORUL (*ii privește pe rînd pe fiecare*): Să ieșim bine. Și voi, și eu. Pentru asta, un kilometru-doi de drum, o gaură într-un perete de stîncă, să pară că am început străpungerea. Cîteva explozii care să-l împiedice pe ministru să se apropie prea mult; răspîndiți utilajele pe șantier, puneți-le să se miște, să folfăie basculantele...

ȘUTEU : Cum adică să „folfăie“, tăticu'?

INSPECTORUL : Să se miște, domnule, să circule, să umble de colo-colo... Nu înțelegeți ? Trebuie să-i dăm impresia că lucrările au intrat în ritmul cerut.
GHEORGHE : La chestia asta pe mine să nu contați. (*Iese.*)

ȘUTEU : Tăticu', fără mine ! Rezerva mea de minciuni e pe sfîrșite și pe lume mai sînt atîtea femei frumoase. (*Iese și el, apoi, pe rînd, și ceilalți. Au rămas Eufrosina în laboratorul ei, Răducu și Inspectorul.*)

INSPECTORUL (*sec*): Părerile lor nu mă interesează. Dar dacă nu faci ce-ți spun, te rad. Te destituî, cit ești tu de Răducu Flușcă, ultrarenumit și ultraapreciat. Și te trimiț și în fața tribunalului, pentru sabotaj.

(*Răducu se ridică încet, obosit. Îl privește lung pe inspector și pleacă fără să spună o vorbă. După el, tot tăcută, părăsește laboratorul Eufrosina.*)

Intineric. Se ivesc zorile. Aplecați asupra hărții — Dinu și Eufrosina.)

DINU : Si-ați făcut tot circuitul ăla ?
EUFROSINA (*ridică din umeri*) : Și ministrul nici măcar n-a venit

DINU (*îzbucnind în ris*): Bănulesc că v-a ajuns, că v-ați învățat minte.

EUFROSINA : Știu eu, tovarășe director ? Să așteptăm pînă se anunță prima inspecție mai serioasă.

DINU : Așa, deci. (*Și se adincește în calcule.*)

EUFROSINA (*se ridică, își aranjează și*

nuta): Așa. (*Pauză.*) Se luminează. A staț și vîntul. Va fi o zi frumoasă (*Dinu nu aude. Continuă să lucreze.*)
Tovarășe director, îmi permiteți să plec ?

DINU (*face un semn cu mina și Eufrosina iese*): Păcat de timpul pierdut. Mare păcat. Cred totuși... (*Abia acum realizează că a rămas singur.*) A plecat ! (*Se ridică, face cîteva mișcări de învioreare, după care se așază la birou.*) Deci, așa a fost prima zi de șantier și prima noapte. (*Scrive ceva pe o foaie de hîrtie, pe care o așază la vedere pe birou. Stinge becul, de care de altfel nu mai era nevoie, și iese din scenă.*)

VASILE (*intrînd, cu oarecare timiditate*): Deci, mai dormim. (*Ride.*) Domnule, încă n-am văzut un director care să-și preia funcția în izmene. Tare ! Îmi place. (*Mimează.*) „Zece minute : curățat, călcat, aduse pe umerăș“. (*Stringe lucrurile împrăștiate și le pune la locul lor. Vede hîrtia de pe birou*): „La ora 8, de convocat conducerea, plus șefii de echipă“. Incepe dansul. (*Cintă.*) „Hai la lupta cea mare...“ Se pare totuși că se va schimba ceva. Să vedem. (*Deschide ușa.*) Parpală !

PARPALĂ : 'Trăiți !

VASILE : Urgent, aici, tovarășul inginer Răducu, Finanțele, Mălai mare și Gură spartă...

PARPALĂ : 'Trăiți, înțeles, urgent !

(*Vasile continuă să facă ordine prin birou, fluierînd „Hai la lupta cea mare...“ Intră, pe rînd, cei chemați. Ultimul — Răducu Flușcă, în ținută de oraș, în mînd cu o valiză mare, pe care o așază ostentativ în mijlocul camerei. Între timp își face apariția și Eufrosina. Se schimbă salaturile de rigoare.*)

ȘUTEU : Și care-i ăla, domnule, de mă scoală pe mine la ora asta ?

FINANȚISTUL (*către Răducu*) : Să semnați hîrțiile, să poată casierul ridica banii.

DUMITRU MACĂCIȚĂ (*frecîndu-și palmele*) : Miine luăm pinca. Domnule, e bine : nu faci nimic, da' banii vin.

ȘUTEU : Să plătească, domnule, să plătească.

FINANȚISTUL : Pină ne-or prinde, și-atunci să vedeți voi cum dăm cu toții de dracu' !

ȘUTEU : Noi ? ! Voi ! Ne-ați dat de lucru și n-am lucrat ?

FINANȚISTUL (*către Răducu*): Semnați !
RĂDUCU : Nu.

(*Consiernare generală.*)

ieșit cum trebuie, și sters fatidica întrebare : ai avut aprobare ? Ai avut, ai scăpat, n-ai avut...

VASILE : Și-atunci ?

DINU : Atunci, ce ?

VASILE : Ce facem ?

DINU (*rizind*) : Facem drumul și răspundem pentru el. Il facem repede și bine. Deschidem front de lucru la străpungeri. Acea-i lucrarea de bază. De drum nu o să se mai intereseze nimeni.

VASILE : Cred totuși că se poate face treabă cu dumneavoastră.

DINU : Nu crede. Mai ai răbdare. Cine se ocupă pe șantier de problemele administrative ?

VASILE : Bălălau. Însă de două luni e în spital. Cît pot, îi mai țin eu locul.

DINU : Îți place aici ? (*Și arată biroul.*)

VASILE : Mă rog, ar mai fi câte ceva de făcut : de măturat, de șters praful...

DINU Da. Bine. Notează. Stai acolo la birou și scrie : 1) Aici este biroul directorului grupului de șantiere. Să fie dotat potrivit legii. Nimic în plus, nimic în minus. Scrie legea că trebuie radio și televizor, să fie. Scrie că trebuie covor, să existe. Fotolii, canapea, masă de consiliu... Tot tacîmul. Clar ?

VASILE : Ca lumina nopții. Și de unde iau eu toate astea ?

DINU : Te privește. 2) Am văzut alături o încăpere cu gratii și cu un lacăt cit toate zilele.

VASILE : Troace.

DINU : Afară ! Laboratorul ingineriei să fie mutat acolo. Termen : pînă diseară la ora 8. Ai la dispoziție toate mijloacele materiale ale șantierului, cu excepția celor folosite la drum. Acolo mă găsești și pe mine dacă ceva arde. Dar numai atunci.

PARTEA a II-a

In fața cortinei, într-un con de lumină, Dnu și Vasile. Se sugerează un colț de șantier.

VASILE : A sunat de la minister.

DINU : Știu, am vorbit.

VASILE : Ați luat totuși aprobarea ?

DINU : Nu. Dealtfel, e și prea tirziu. Să-mi dea aprobare pentru un lucru gata făcut ?

VASILE : Chiar și-asa. Nu strică o semnătură de ministru.

DINU : Crezi ? S-ar putea să ai dreptate. Bine, va fi și o semnătură de ministru. (*Privește în jur. E bucuros, e mulțumit.*) Cît de frumoasă-i țara noastră... iar locul ăsta mi se pare raiul pe pămînt. Cînd eram student, exact un loc ca ăsta visam, și-acolo să fie șantierul meu.

VASILE : Și în vis era vară, verdeată și flori, și căprioare sălbătice care zburdau, cîte una mai blindă venea să-ți mănînce din mină...

DINU : Exact.

VASILE : Dar vine toamna cu ploile, apoi iarna cu zăpezile care nu se mai termină. Și, în loc de căprioare, vine ursul pînă la ușa cabanei...

DINU : Ursul iarna ?

VASILE : Dacu' să-l ia ! Credeam și eu că hibernază, că doar așa scrie în toate cărțile. Cărțile... N-ai observat, de la o vreme, că una scrie în cărți și alta-i în realitate ? Ce, parcă geografia pe care am învățat-o eu mai e aceeași...

DINU : Locul ăsta se mai numește „Vallea cea frumoasă”. Cînd totul va fi

gata și lacul se va întinde ca o imensă oglindă... V-ați gîndit că trebuie să aibă un nume ?

VASILE : Pînă atunci... Vor mai trece cîteva veri, cîteva toamne, cîteva ierni, cu zăpezile lor imense... Și noi aici, luptînd cu ploaia, cu viscolul, cu zăpada... Viață de hidrotehnist.

DINU (*după o pauză*) : Ai obosit ? Nici n-ar fi de mirare. De douăzeci de ani din șantier în șantier...

VASILE : Uneori, parcă mă cuprinde oboseala. Dar altceva mai bun nu știu să fac. Am un frate care-i tipograf. Linotipist. Noapte de noapte culege literă cu literă. L-am întreat și eu : „Nu te-ai săturat ?”. „Pînă peste cap” — mi-a spus. „Atunci ?”. „Mi-a intrat plumbul în sînge, măi băiete, nu mai e scăpare”. Așa-l și cu șantierul. Cel mai greu însă e dorul de copil. Aveți copil ?

DINU : Doi. Băleți.

VASILE : Să vă trăiască. Eu am patru. Trei fete și un bălat. Doar bălatul măl stă cu noi. Fetele s-au măritat, au casa lor. Doamne, cum pot trăi unii fără copil ?

DINU : Răducu ?

VASILE : Eu cred că fără un suflet de femeie viața bărbatului e tristă și uscată. I-am spus-o și lui, că sîntem oarecum prieteni. Știi, toate sărbătorile el le petrece la mine acasă, cu familia mea.

DINU : Din punctul ăsta de vedere, un-
înțeleg. Cîștigă bine, destul să între-
țină o familie oricît de numeroasă...
VASILE : Viața, tovarășe Dinu, viața...
DINU : E cum și-o face omul, Vasile.
VASILE : Da și nu. Acum vreo patru-
cinci ani, eram în Moldova, își gă-
sise o femeie...

*(Fascicolul de lumină scade încet, în
timp ce cortina se ridică. Se luminează
un colț din interiorul unei camere ; peste
tot sînt împrăștiate cărți tehnice. O ușă
se deschide și intră Răducu, trăgînd după
sine o față : Sanda, în mînă cu un gea-
mantan mic și cu o sacoșă.)*

RĂDUCU : Hai, intră. Ești udă toată.
Te-a luat naiba de frig. *(Pauză.)* Cum
ai ajuns la ușa mea ? *(Tăcere.)* Bine,
bine. Acolo e baia. Găsești o pijama
de-a mea, un halat... Schimbă-te.
(Sanda dispăre.) De ce-oi fi adus-o
în casă ? M-a prins într-o pasă proas-
tă... Singur, mereu singur... *(se uită
în jur)* sinus, cosinus, radical din...
(Apare Sanda.) Și vine o vreme cînd
totul ți se pare rece, trist...

SANDA : Vorbești singur ?

RĂDUCU *(privind-o)* : Gîndeam cu glas
tare. La urma urmei, cine ești, ce
vrei, de unde vii ?

SANDA : Mă cheamă Sanda. Vin de jos.
Am urcat pe ploaie. De ce la tine,
nu știu. Poate din pricina florilor.

RĂDUCU : Flori ? !

SANDA : Nu-ți aduci amînte... Eram în-
grijitoare la spital. Ai fost adus cu
o pneumonie, sau așa ceva. Aveai un
bucet imens de flori. Cel mai mare
pe care l-am văzut vreodată. Nu l-ai
dat nici doctorului, nici asistentei. Mi
l-ai dat mie. M-ai mîngîiat pe obraz
și mi-ai spus...

RĂDUCU : Scuză-mă, nu-mi amintesc.

SANDA : Mi-ai spus că sînt frumoasă.

RĂDUCU *(privind-o mai atent)* : N-am
mintit.

SANDA : Nu-ți aduci amînte. Am ieșit
din salon plîngînd. Așa-i că nu mai
ții mînte ?

RĂDUCU : Trebuie din nou să-mi cer
scuze, dar...

SANDA : Eral o personalitate.

RĂDUCU : Pe dracu'...

SANDA : Și mi-ai dat mie florile. De ce ?

RĂDUCU : Dacă aș ști... *(Rizînd.)* Poate
tocmai ca să-ți dau curaj, pentru ca
pe un timp ca ăsta, cîinos, să ai un
loc unde să tragi.

SANDA : Atunci, mă primești să stau la
tine ?

RĂDUCU : Măi fată, că folosești de cînd
ai venit persoana a doua singular nu
mă deranjează, cu toate că m-am
dezobișnuit. Mă deranjează faptul că
nu înțeleg ce vrei.

SANDA : Să stau la tine.

RĂDUCU : Pur și simplu.

SANDA : Da, pur și simplu.

RĂDUCU : Asta înseamnă să împărțim
patul amîndoi.

SANDA : Numai dacă vrei.

RĂDUCU : Să înțeleg că-ți este indife-
rent ?

SANDA : Nu. Să nu înțelegi asta.

RĂDUCU : Cred că sînt cu douăzeci de
ani mai mare decît tine.

SANDA : Nu mă interesează.

RĂDUCU : Stai și ascultă ! Nu mai sînt
la vîrsta aventurilor galante. Și de
însurat...

SANDA *(ride cu hohote)* : Domnule in-
giner ! Eu n-am plecat la vînătoare...
Pur și simplu, n-am avut unde să mă
duc.

RĂDUCU : Și spitalul ?

SANDA : L-am părăsit de mult și... la alte
întrebări nu mai răspund.

RĂDUCU : Măi fată, mă bași în gura
șantierului. Vrei să mă arate oamenii
cu degetul, acum, la bătrînete ?

SANDA : Omul e bătrîn cînd se simte
bătrîn. Cît despre șantier... Aveți trei
camere. Cineva trebuie să vă îngri-
jească gospodăria.

RĂDUCU : Îngrijitoare ?

SANDA : E meseria mea. Ca oricare altă
meserie.

RĂDUCU : Ai un păr frumos, mătăsoș.
și o față curată, ochi limpezi, sinceri
Sînt sinceri ?

SANDA : Atunci ?

RĂDUCU : În bucătărie e un frigider
În el găsești tot ce-ți trebuie. La urma
urmei, mai trebuie să și mîncăm în
seara asta.

*(Pe scenă se face întuneric, în timp ce
crește intensitatea fascicolului de lumină
în care se află Dinu și Vasile.)*

DINU : Și a vuit șantierul ?

VASILE : Nu, afară de mine n-a știut
nimeni. Eram vecini, iar Sanda, cît timp
a stat la el, n-a urcat niciodată la
șantier. În schimb Răducu, aproape
că nu-l mai cunoșteai era mai fer-
cheș, călca mai sprinten. Și cum prin-
dea o clipă liberă, fugea acasă. Toată
poveștea a durat vreo șase luni.
Pînă-ntr-o zi...

*(Fascicolul de lumină scade și se aprin-
de lumina pe scenă. Un colț dintr-o ca-
meră din casa lui Celmare. Intră Răducu,
tulburat.)*

RĂDUCU : Pot să intru, Vasile ? Ai tîi
nu-s acasă ?

VASILE : Sînt singur. Stai jos !

RĂDUCU : Ai ceva de băut ?

VASILE : Pofțim ?

RĂDUCU : Am chef să mă îmbăt. Ce
zici de ideea asta timpită ?

VASILE : Totdeauna am fost de părere
că un bărbat adevărat e dator, măcar

o dată-ne viață, s-o facă și pe-asta.

Hai noroc !

RĂDUCU : Noroc ! Mai pune. Noroc !

VASILE : Noroc ! Dacă o iei așa repede
cu paharu'...

RĂDUCU : Noroc ! Da, repede... Noroc.

VASILE (*lasă paharul jos*) : Ce s-a în-
timplat ? Un accident pe șantier ?

RĂDUCU : Nu, nu.

VASILE : Atunci ?

RĂDUCU : Să fie un accident ?

VASILE : Dă-i, dom'le, drumul, odată !

RĂDUCU : A plecat.

VASILE : Cine a plecat ?

RĂDUCU : Sanda.

VASILE : Cum a plecat ? Poate că s-a
dus și ea pînă-n oraș, la o prietenă...

RĂDUCU : Nu, nu. A plecat. De tot. A
luat geamantanul și sacoșu cu care a
venit. Nimic altceva. Și în toată po-
vestea asta știi ce mă enfurie ? Că
am rezistat cu brio pînă la vîrsta asta
și deodată... Și cu cine, doamne, cu
cine ? Cu o fostă îngrijitoare de la
spital, „accesibilă fără mari insis-
tente“, cum mi-a spus un doctor...
Să-l ia naiba... Am vrut să știu și eu
ce hram poartă omul care stă în casă
cu mine...

VASILE : Și pentru cît a stat la tine ai
să-l reproșezi ceva ?

RĂDUCU : Poate doar că mi-a arătat că
se poate trăi pe lumea asta și altfel...

VASILE : Cît despre faptul că a fost sau
că este, mă rog, doar o simplă îngri-
jitoare...

RĂDUCU : Prostii ! Hai noroc !

VASILE : Te îmbeți și-o să ți se facă
rău.

RĂDUCU : M-am dus acasă cu un bu-
chet mare de flori și cu o sticlă de
șampanie. Frămîntasem în minte fel
de fel de formule. Pînă la urmă, gâ-
sisem una pe care o credeam foarte
deșteaptă. Hai noroc !

VASILE : Să-ți dau ceva să mănînci...

RĂDUCU : Nu, nu mănînc. Mai pune !
Noroc ! Voiam să-l zic : „Cum ți se
pare, crezi că ar suna frumos numele
tău lingă al meu ?“ Dar ea plecase.

*(Pe scenă se stinge lumina, se lasă o
cortină, iar lumina cade din nou pe col-
țul în care se află Dinu și Vasile.)*

DINU Cam alurită, toată povestea. și
în orice caz contrară firii lui. Asta-i
inginer pînă în ultima celulă.

VASILE : Mama spunea că pentru fie-
care bărbat vine o săptămînă oarbă...
Și noi tot așa îl credeam : rece, exact
și, vorba lui Gură spartă : „ăsta te
belește și pentru o miime de frac-
ție“.

DINU : Ori s-a dereglat ceva în el și nu mai
e același inginer pe care îl știu eu...

VASILE : Sigur că nu mai e același.
E mai bun, pentru că e mai matur,
pentru că din cele trei camere ale
lui, două sînt pline cu cărți. Și e
mai eficient, pentru că are mai multă
experiență... Totuși, e om, și singură-
tatea...

DINU : Un om ca el nu se aruncă pros-
tește într-o asemenea aventură.

VASILE : Și, cu toate astea...

DINU : Neștiute sînt căile Domnului..

Adică, stai șase luni în casă cu o fe-
meie care te părăsește brusc și tu
habar n-ai de ce ?

VASILE : Nu înțelegeți ?

DINU : Nu pot, oricît m-aș strădui. To-
tul mi se pare ieftin și de prost-gust.

VASILE : Se poate, tovarășe director. Se
poate. Din punctul dumneavoastră de
vedere...

DINU : Poate există și altul ?

VASILE : Sigur. Pe care ți-l dă o bio-
grafie, alta decît a dumneavoastră.
Noi am colindat împreună șantierul
douăzeci de ani. Nu știu dacă în
timpul ăsta a fost de cinci ori în con-
cediu. Mereu intervenea cîte ceva...

DINU : E un reproș ?

VASILE : E o constatare. Poate că a gre-
șit. Dar viața lui, pasiunea lui a fost
șantierul. Mai presus de orice altceva.
Și a venit o zi...

DINU : Tot nu intră în ecuație, Vasile.
Îl știu încăpătînat. Nu s-ar fi lăsat
pînă n-ar fi aflat măcar de ce a ple-
cat. Dacă nu cumva e handicapat de
niște deficiențe fizice.

VASILE : Nici nu poate fi vorba ! E în
fel ca mine și ca dumneavoastră... Și,
de aflat, pînă la urmă a aflat. Mai
tîrziu, cam peste vreo două luni, cînd
ea a venit pe șantier, iar Gheorghe
Stîncă...

*(Se stinge lumina ; cortina se ridică.
O sală de mese improvizată într-o ha-
racă obișnuită. Majoritatea eroilor cu-
noscuți, precum și alții, mănîncă, discu-
tă, glumesc. Din cînd în cînd, de afară
se aud rafale de ploaie și tunete.)*

GAVRILĂ ION I (*cu o rangă de fier în
mînă*) : Pe cît ?

GAVRILĂ ION II : Nu poți.

GAVRILĂ ION I : Pe cît ?

GAVRILĂ ION II : Pe-o sută.

MĂCĂCIȚĂ Hopaaa ! Stați așa. Cine
merge pe Gavrilă unu ?

ȘUTEU : Șezi blind. Bălatu' face pariuri.

PARPALĂ Din cîte, domnule, din cîte ?

GAVRILĂ ION I Din prima.

MĂCĂCIȚĂ : Merg cu o sută.

ȘUTEU : Țin că nu reușește.

*(Se întind mai multe mîini, se face o
listă de pariuri. În jurul lui Gavrilă*

Ion I lumea se stringe într-un semicerc deschis spre sală. Se strigă: „Rupe-l', „Indoacie-l'... Gavrila Ion I scoate pufoaica, își suflecă minicile cămășii. Din fundul sălii se aude o voce.)

SANDA: Pun și eu un pol.

(Cercul se sparge și toate privirile se îndreaptă spre ea. E îmbrăcată într-un fulgarin larg și are în mână un geamantan mic și o sacoșă.)

MĂCĂCIȚĂ (îndreptindu-se spre fată): De unde-ai apărut, fetico?

(Rămas o clipă perplex, Șuteu îl dă cu o mână la o parte pe Măcăciță.)

ȘUTEU: Aici băiatu'... Faceți loc, mă guzganilor, că nu-i de nasul vostru.

PARPALĂ: Măiculiță, parcă-i zină!

ȘUTEU: Sint aici, suflețelule. Unu pe șantierul ăsta, prima-nții pe județ, cel mai pe centrală. (Către ceilalți.) Priviți! Singurică în pustietatea asta, ca să găsească pe cine? Pe băiatu'! Sint aici.

SANDA: Măi șmecherie, nu vrei să mă cauți p-afara?

ȘUTEU (în risul celorlalți, îi dă ocol): Și pe unde ne-am făcut școlile, de le zicem p-alea bune?

SANDA: Auzi, gagiule, în bordeiul ăsta al vostru se găsește ceva de mâncare și un scaun?

(Sar mai mulți să-i ofere locul, cineva se repede la ghișeu de unde se primește mâncarea și vine cu o farfurie. Șuteu îi dă pe toți la o parte și o conduce spre locul său.)

ȘUTEU: Măi! Liniște! Silance. (Fetii.) Ce zici de băiatu'? Are vocabular! (Ia din mână băiatului farfuria și o servește.) Prin stînga, dacă sesizează onor clientela.

SANDA (întră în joc): Schimbă tacimurile. (Arată paharul.) E gol. Sec.

(Tacimurile sint schimbate și i se toarnă apă dintr-o carafă.)

ȘUTEU: Crăciunel. De cea mai bună calitate. Natural sută la sută. De la izvorul din spatele cabanei. Gata frapat.

(Fata mănîncă, infometată. Nu-i pasă de privirile care o urmăresc. Își duce singură farfuria și tacimurile la ghișeu.)

SANDA (către ghișeu): O față de masă nu există? (I se aruncă una prin deschizătura ghișeului.) Și-acum, plata.

(Îi dă la o parte pe băieții rămași oarecum cu gura căscată și face ordine.

Gesturi sigure, precise. În câteva minute, schimbă fața cantinei. Din sacoșă scoate câteva flori sălbatice și le pune în două-trei pahare, pe mese.)

ȘUTEU: Suflețelule, aici nu-i Capșa.

SANDA: Și, ca bacșiș... (Îi sărută pe Șuteu, care cade pe un scaun.)

ȘUTEU: Maică, măiculiță, ființa asta mi-roase toată a mărghăitar. „Mărghăitar, mărghăitar, floare dalbă...”

SANDA: Umblăm la cultură?

ȘUTEU: Avem și noi liceul, suflețelule.

(Sanda îi privește grav pe băieți. Pe fiecare în parte. Parcă ar căuta ceva, pe cineva.)

SANDA: Băieți, aici la voi s-ar găsi ceva de lucru pentru mine și un loc unde să-mi pun capul? Nu sint pretențioasă.

ȘUTEU: Patru pereți, un pat, cincizeci la sută din ciștigul lui băiatu' și protecția brăilenilor. Convine onor clientului?

SANDA: Nu, gagiule. Am mai făcut o afacere ca asta și-mi ajunge.

(Își scoate tacticos fulgarinul și apare în toată splendoarea unei femei cu sarcină destul de avansată. Din rîndul celor de față se aud exclamații de mirare, de decepție.)

SANDA: Ei, ce ziceți?

ȘUTEU: Păi, suflețelule, în condițiile astea se schimbă calimera. Cu (semn la burtă), un singur pat e neîncăpător.

MĂCĂCIȚĂ: Că eu mai am doi, și dacă află nevastă-mea...

GAVRILĂ ION I: Lăsați fătuca în pace!

GAVRILĂ ION II: Păi, lăsați fătuca în pace!

ȘUTEU: Măi tovarășico, cînd ai luat drumul ăsta bănuiai de ce dai la capăt? Pe aici nu nasc decît ursoaicele, iar matale, suflețelule, numai a ursoaică nu arăți.

PARPALĂ: Că aici la noi, tovarășa, maternitate — ioc.

SANDA (aparent indiferentă): Nu-i nimic, băieți. La capătul ăsta, era să zic de lume, dar de unde lume, e destul de trist. Și rece... Și sălbatic... (Alt ton.) De altfel, mie mi-au plăcut întotdeauna drumurile. (Se întoarce către Șuteu.) Păcat, gagiule, s-ar fi putut pînă la urmă să-mi plăci.

(Își pune fulgarinul refuzînd să fie ajutat, își ia geamantanul și sacoșă și se îndreaptă spre ușă. Din colțul unde a stat pînă atunci, Gheorghe Stîncă ridică privirea. Vorbește domol, blînd.)

GHEORGHE : Unde te duce ? (Toate capetele se întorc spre el. Sanda, aproape de ușă, îl privește lung, ridică din umeri și dă să plece.) Plouă.

SANDA : Și e frig, țare frig...

GHEORGHE : Stai jos !

ȘUTEU Măi, nea Gheorghe, de ce te bagi pe fir ?

GHEORGHE : Fermoaru' la gură, Ioane. (Tuturor.) Sinteți oameni sau animale? V-ați sălbăticit ? (Fetei.) Ți-am spus să stai jos.

(Gavrilă Ion I și II îi iau bagajele din mână și cu grijă o poartă, mai mult pe sus, pînă la o bancă.)

GAVRILĂ ION I : Apăi, fata mea, trebuie să te grijești. Că, tot așa, la noi în sat, o fătuică s-a opintit și-a lepădat.

GAVRILĂ ION II : Grijește mata, că porți suflet de om și-i păcat.

ȘUTEU : Hopa și dădacele ! Mă, voi o să-l și alăptați. (Gavrilă Ion I și II se întorc cam amenințatori către Șuteu.) Gata, băieți. Fermoaru'. Băiatu' n-a spus nimic.

SANDA : Am auzit că-ți spune Gheorghe. Ți mulțumesc, Gheorghe. (Se scutură.) Îi tare frig. Și ploaia, și vîntul...

GHEORGHE : Unde te duceai ?

SANDA : Nu știu. Coboram în sat. Găseam eu un suflet de om. Dacă nu... O sură, o scorbură...

PARPALĂ : Ca ursoaica.

SANDA : Și ea e un suflet. Și ține min-te, mă, deșteptule, că sfîșie cînd e vorba de puii ei.

MĂCĂCIȚA : Păi nu ? Ca la urși. Faci plodu' și p-aici ți-e pădurea.

SANDA : Uneori mai pleacă și ursoaica.

MĂCĂCIȚA : Mama lui... Mă, dacă l-aș prinde eu pe unul ca ăsta...

SANDA : Să nu te bagi. Ascultă-mi sfatul. Nu-i bine. (Se uită în jur.) Dacă rămîn aici, poate că ar fi bine să știți : nu e nimeni vinovat. El în nici un caz. Nici măcar nu știe. Eu am plecat. De ce ? Mă privește. Clar pentru toată lumea ? Ce facem, Gheorghe ?

GHEORGHE : Ai să lucrezi aici. Mai ajuți la bucătărie, la vase, ții ordine în cantină...

SANDA : Le fac pe toate, Gheorghe. (Uitîndu-se fix la el.) Și pe urmă ?

GHEORGHE : Eu am două camere. Ți dau ție una.

SANDA Dar atît, Gheorghe. Nimic mai mult. Iar eu ți țin gospodăria. Așa cum ar face-o și soră-ta, dacă o ai și dacă ar fi cu tine.

(Scena se întunecă. Undeva, în fața cortinei, într-un colț, un pat în care se

află Sanda, o masă cu un scaun pe care stă Răducu. Lingă pat, pe un taburet, Gheorghe.)

RĂDUCU : Ți-am spus : dacă vrei, te ajut să te muți pe oricare alt șantier.

GHEORGHE : De ce mă goniți ?

RĂDUCU : Ești nebun ? ! Nu pricepi ? Copilul...

SANDA : Este al meu, tovarășe inginer, în exclusivitate al meu.

GHEORGHE : Veniți aproape zilnic. Vă așezați pe scaunul ăsta și așteptați. La început n-am înțeles. Acuma știu. Ați vrea să vă spun „Luați-o cu plodu' din burta ei cu tot și duceți-vă !“ Ei bine, nu. Că, pentru mine, nu există decît din clipa în care a pus piciorul în casa asta. În rest, nu știu și nu vreau să știu nimic.

RĂDUCU : Nu te aprinde. Am crezut că e o soluție...

GHEORGHE : Nu-i o soluție.

RĂDUCU : Nu repeta greșeala mea, Gheorghe.

SANDA : Nu te amesteca, tovarășe inginer. Nu e ce-ți închipui dumneata. Nu sînt chiar atît de „ușor abordabilă“ cum ai fost informat.

RĂDUCU : De unde știi ?

SANDA : Mi-a spus medicul. Am fost să mă consulte. Îi părea rău. Și-a cerut scuze.

RĂDUCU : Dar eu...

SANDA : Poate că a fost o vreme cînd... Dar e atît de departe încît nici nu vreau să-mi amintesc de ea.

GHEORGHE : Am locuit sub același acoperiș. Ca un frate cu o soră. Dar acum, ascultați ce vreau să vă spun, tovarășe inginer, și tu, Sanda : te-am îndrăgît. Ce să fac, măi fată, cred că m-am îndrăgostit de tine. Stai, nu te agita. Știu că nu mă iubești. Dar și tu și copilul aveți nevoie de un acoperiș. Acceptați-l pe ăsta.

RĂDUCU : Cum vrei tu, Gheorghe. Ți doresc însă din toată inima să nu treci și tu prin ce-am trecut eu.

GHEORGHE : Cum mi-o fi scris, tovarășe inginer.

RĂDUCU : Atunci... (Iese și se întoarce cu balansoarul.) L-am făcut cu mina mea. Cum m-am priceput. Și... dacă nu vă deranjează, dacă nu vă supără... copilul.

SANDA : Ce-i cu copilul ?

RĂDUCU : Nimic, nimic. Doar, din cînd în cînd, să-mi permiteți și mie... Rămîneți cu bine.

SANDA (după un moment de tăcere) : Gheorghe, el... (O săgetează durerea.)

GHEORGHE : Stai cuminte, fetițo ! Într-o jumătate de oră vine elicopterul și te duc la spital. Tovarășii de la județ au fost înțelegători, nu-i așa ?

Mercier și Camier, dramatizare după romanul omonim al lui Samuel Beckett (Teatrul Fronterizo, Barcelona), unul dintre experimentele teatrale ale stagiunii 1989 concepute pentru „Sala Beckett”, de curind înființată

TEATRUL ÎN LUME

ACTORI SI ROLEURI

Bogdan Muşatescu (Petrovici) și Mihai Mălaimare (Akaki Akakievici) în Mantaua de N. V. Gogol la Teatrul Național din București

SANDA : Da, Gheorghe.

GHEORGHE : Ei, unde mai găsește el o viață ca în burtă la mamă-sa ? (*Pune mina pe pinteul femeii.*) Nu te grăbi, măi, pul de om. Aici, afară, nu-i raiul pe pământ. Dar pentru tine o să fie. Ți spun eu că o să fie. Sanda, eu am stat și m-am gândit mult : copilul ăsta trebuie să aibă un tată, să poarte numele unui bărbat. Dă-i numele meu. Uite, ți-am pregătit și o declarație de recunoaștere.

SANDA : Ce fel de om ești tu, Gheorghe ? Poate doctorul ăla a avut dreptate...

GHEORGHE : Copilul n-are nici o vină. Și gîndește-te la tine, mai tirziu, cînd va începe să-și dea seama și să pună întrebări. Ce-i răspunzi ?

SANDA (*vorbește printre valurile de durere*) : Copilului nu știu ce-aș putea să-i răspund atunci. Dar ție așa vrea să-ți spun acum... să mă mărturisesc ție, Gheorghe, chiar dacă n-ai să ne mai primești înapoi. Mi-a plăcut să trăiesc. Altfel. Nu așa ca voi. De fiecare dată am crezut... Și mereu altul... Cînd am ajuns la el eram... Nu știu, nu mai știu. A fost atît de bun cu mine... Mă cumînțisem, Gheorghe, simțeam că m-am fixat, că am găsit omul... Și dintr-o dată mi s-a făcut frică : dar dacă nu-i al lui ? Și, poate pentru prima dată în viața mea, mi-a fost rușine.

(*Se face întuneric. Au trecut patru ani. Un alt colț de casă. Gheorghe, singur. Se ridică, deschide un dulap și scoate o baionetă. Începe să o ascuță încet, tacticos, chiar grijultu. Din cînd în cînd mișcă balansoarul.*)

GHEORGHE : Zboară, fetița, zboară... Nani, nani, puilul tăii... De ce, doamne, de ce ? De ce-am venit cu ea pe șantierul ăsta ? De ce n-am rămas în Moldova ? Mă angajam la o fabrică... Nani, nani... Fericirea ? O minciună. O minciună. A murit. Nu mai este. Și abia implinise patru ani. Uite-așa întindea mînuțele cînd mă vedea... Și-i spuneam povești, știam că nu pricepe, că nu poate pricepe... Întindea mînuțele și striga : „zboară, zboară”. Atît. Alt cuvînt n-a mai spus. Toată viața ei... un cuvînt... (*Ingrămădește păpuși și lucruri de-ale fetei în balansoar.*) Nani, nani... Și-a zburat, fil, fil, fil, din vîrfurile stîncii, de sus, unde a dus-o el, și s-a făcut praf... El... E om bun, dar va trebui să moară. (*Se uită la baionetă.*) Îmi pare rău... Da, da, e om bun, dar am să-l omor. (*Leagănă balansoarul.*) Nani, nani...

(*O ușă se deschide încet și intră Vasile cu Răducu. Gheorghe îi privește parca fără să-i vadă, legănînd mai departe balansoarul. Deodată, cu un răcnet cumplit, se repede cu baioneta la Răducu. Vasile îl prinde de mînă. O luptă scurtă, disperată, pînă îl ia baioneta.*)

VASILE : Ești nebun ? (*Către Răducu.*) Și voiai să vii singur !

RĂDUCU (*alb și trist*) : Poate era mai bine.

VASILE : Ați înnebunit amîndoi.

GHEORGHE : Îl omor ! (*Se așază pe taburet lîngă balansoar.*) Dacă poți, ferește-te. De mine însă nu scapi, nu scapi...

VASILE : Și cu asta ce rezolvi, Gheorghe ? Înfunzi pușcăria.

GHEORGHE : Iii, poftim ? Nani, nani...
VASILE (*către Răducu*) : Lasă-ne singuri. Oricum nu poți să ajuți cu nimic, ba dimpotrivă. (*Răducu iese.*)
Gheorghe, el n-are nici o vină.

GHEORGHE : Iii ? Poftim ?

VASILE (*îl scutură*) : Trezește-te, omule !

GHEORGHE (*parcă atunci îl vede*) : Vasile ! Ia loc. Stai aici. Astea-s lucrurile ei, păpușile ei... Era nevinovată ca o pasăre a cerului...

VASILE : Era bolnavă, omule, nu te prosti ! Era condamnată...

GHEORGHE : Știu, știu tot. Cred, da, da, de asta a plecat Sanda. Ea nu suportă, nu putea să vadă... Aproape doi ani a stat Sanda aici... Dacă n-o spălam și n-o schimbam eu... Uite-aici. A plîns pînă n-a mai avut lacrimi... Începuse să albească pe la temple... Nu mai plîngea... Cînta... Ca un toceț... Uite așa : „Aaa, aaaa, aaa !” Vezi, toate astea erau ale fetiței. Dar nu se juca cu nici una. Stătea în leagănul ăsta, în fața casei. Toată ziua se legăna și nu spunea decît un cuvînt : „zboară, zboară”.

VASILE : Ajunge, Gheorghe, gata, vino-ți în fire. Nu e nimeni vinovat.

GHEORGHE : Într-o dimineață, Sanda s-a sculat din pat, a privit mirată în jur și s-a apucat de treabă. După care s-a îmbrăcat cu rochia cu care venise prima dată la mine... Eu am plecat fericit pe șantier. Credeam că și-a revenit. Seara am găsit casa pustie. Își luase geamantanul cu care venise. Atît. Doamne, cît am căutat-o !

VASILE : Toți am căutat-o, Gheorghe. Știi bine...

GHEORGHE : Îmi rămăsese fetița... Și a venit el...

VASILE : A vrut să-i facă o bucurie...
GHEORGHE : Și-a dus-o sus... unde a scăpat-o din mînă, sau poate i-a dat drumul...

VASILE : Nu vorbi prostii.

GHEORGHE : Și-a zburat. S-a dus. El...
Dacă nu era el... Vasile, să-i spui să
se ferească... Că eu trebuie să-l omor!

*(Lumina se stinge. Din nou în colțul
în care se află Dinu și Vasile.)*

VASILE Mărturisesc că mi se făcuse
frică. Atunci, în clipele alea, era în
stare de orice. Și am anunțat mili-
ția.

DINU : Mi-a spus generalul. Mi-a tele-
fonat la București.

VASILE : A venit aici. Am discutat.
Gheorghe dispăruse. L-au căutat și
oamenii lui, dar nu l-au găsit. Atunci,
fierarii betoniști... Toată echipa e din
satul lui. El i-a adus, unul câte unul.
Gavriliu s-au oferit singuri... Răducu
s-a împotrivit, a urlat, ba a semnat
și decizia de desfacere a contractului
de muncă pentru amândoi... I-ați vă-
zut ! Lemn. Știam toți că lui Gheor-
ghe o să-i treacă. E om cu scaun la
cap. Acum două seri, cind Răducu s-a
dus acasă, Gheorghe îl aștepta. Au
stat până-n zori. ...Dimineată, Gheor-
ghe s-a prezentat la brigada lui.

DINU : ...Macarale, buldozere, mașini,
oameni care se mișcă dintr-un loc în
altul... Un fel de decor. Ce e dincolo
de el ?

VASILE : Ce nu-i în dosare, în rapoarte,
în grafice și în statistici.

DINU : Inginerul Răducu... Icebergul...
Cine ar fi crezut că se poate topi ?
(Schimbînd vorba.) Ce zici, terminăm
drumul ?

VASILE : Dacă merg toate ca pînă
acum...

*(O baracă simplă. Citeva scînduri așe-
zate pe doi cîmpiori improvizază o masă
care ține loc de laborator și de birou.
Trasă la față, cu cearcăne, obosită — Eu-
frosina. În fața ei, Gheorghe, puțin ner-
vos, puțin contrariat.)*

GHEORGHE : Pragul se întrerupe, par-
că e spart, și continuă după aproape
cinci metri.

EUFROSINA : Știi ce înseamnă asta,
știi ?

GHEORGHE : Da, știu.

EUFROSINA : Nu știi. Nu știi. *(Contro-
lează harta.)* Aici. Trebuia să mă aș-
tept. E o adincitură ușoară care urcă
pînă sus. Mai mult o bănuț decît o
veză cu ochiul liber. Trebuia aici să
fac sondări mai profunde...

GHEORGHE : Nimeni nu putea bănuț...

EUFROSINA : Ba da. Eu trebuia să știu.
nu să bănuțesc.

GHEORGHE : Și atunci ?

EUFROSINA : Atunci, ce ?

GHEORGHE : Renunțăm ? Am făcut în

trei zile șase km. Mai avem doar
unul.

EUFROSINA *(încet)* : Încetează, Gheor-
ghe, încetează. E primul meu eșec de
amploare.

GHEORGHE : Și totuși...

EUFROSINA : Nu există nici un „și to-
tuși”. De cîte ori să vă explic : dacă
atacăm porțiunea asta, provocăm a-
valanșa de grohotiș. Tot muntele se
prăvale pe noi.

GHEORGHE : Să găsim o soluție.

EUFROSINA : Nu există.

DINU *(intrînd și privind-o pe Eufro-
sina)* : N-ai prea dormit în ultimele
zile.

EUFROSINA : Și-a ajutat la ceva ?

DINU : Dumneata ce spui ?

(Eufrosina ridică din umeri.)

GHEORGHE : Șase kilometri !

DINU : Ai auzit ? Șase kilometri de
drum gata. A mai rămas un fleac.
Mîine pe timpul ăsta ar fi putut tre-
ce pe el primele camioane.

EUFROSINA : Dar iată că nu se mai
poate.

DINU : Mda. Bine. Pentru azi ajunge.
Îți ordon să te duci să te culci. Dar,
înainte de asta, te rog să-mi răspunzi
la o întrebare : grohotișul ăsta, pe o
lățime de 500 de metri și o înălțime,
să zicem, de o sută, nu poate fi fixat
cu ceva ?

EUFROSINA *(privire ironic-compătimi-
toare)* : Ba da. Descoperind prin a-
propiere un vulcan care să arunce
lavă peste el.

DINU *(zimbînd)* : Ai văzut c-ai găsit ?
Acum, la culcare ! *(O ia de mîină și-o
conduce pînă la ușă.)* Ne vedem aici,
mîine dimineată la șapte. Noapte
bună. Gheorghe !

GHEORGHE : Sint aici.

DINU : Văd. Ce facem ? O lăsăm baltă,
ne lăsăm îngropați de grohotiș sau
găsim o soluție ?

GHEORGHE : Nu știu. Sau... ar fi ceva.

DINU : Hai, dă-i drumul !

GHEORGHE : Am vorbit cu Gură spar-
tă. Am încerca, noi doi, să refacem
pragul cu beton armat.

DINU : Dar aici nu-i vorba numai de
prag.

GHEORGHE : Știu. Vine avalanșa, nu-l
nici o pagubă. Pentru mine e totuna,
iar Gură spartă zice că a făcut des-
tule la viața lui ca să plătească și el
o dată.

DINU : Vreți să deveniți eroi... Am spus:
nu vreau cruci pe drumul ăsta. *(Tă-
cere.)* Fata asta a spus ceva. E ceva
aici...

GHEORGHE : Vulcan ?

DINU : Exact.

GHEORGHE : Glumiți. De unde dracu'

să luăm un vulcan ? ! Ce, găsești așa ceva pe toate drumurile... ?

DINU Gheorghe, cheamă-i aici urgent pe toți șefii. Scoale-i de unde știi. Inclusiv pe Gură spartă. Ai venit ? (Gheorghe îl privește uimit, apoi iese în fugă. Dinu desface o hartă, face măsurători, calculează... Intră pe rînd Brăduț, Răducu, Măcăciță, Șuteu și, împreună, Gheorghe și Vasile.) Numai o clipă, vă rog... (Și continuă să lucreze.) Gata! Vă ascult. Ideile lui Gheorghe și Șuteu le știu. Exclus. Altfel, Măcăciță ? (Pe această replică intră și Eufrosina.)

MACĂCIȚĂ Păi, eu tot nu pricep. Căd acolo câteva pietre...

EUFROSINA Un munte, nu câteva pietre.

DINU : Da. Vasile ?

VASILE : Am verificat din nou proiectele. Făcute în aceleași condiții ca toate celelalte. Nu se poate pune în spinarea tovarășei inginer...

DINU : Las-o, că duce. Dar acum nu căutăm vinovați, ci soluții. Ai o soluție ? Nu ! Tovarășe inginer Răducu ?

RĂDUCU : Pericolul e foarte mare. Avalanșa ar fi o adevărată catastrofă. Și toată zona mustește de umiditate. A plouat tare sus.

DINU : Umiditate, ai spus ?

RĂDUCU : Foarte mare.

DINU : Asta este ! Doamnă, pardon, tovarășă ingineră, purtați în dumnea-voastră un geniu nedescoperit.

ȘUTEU Uite-l, dom'le, pe Einstein, că alt geniu eu nu mai cunosc.

EUFROSINA : Cred că nu m-ați chemat ca să mă ironizați. Chiar dacă o merit.

DINU : Vulcanul, doamnă, vulcanul !

ȘUTEU : Adică, șefu', stăm pe un vulcan și eu nu știu ?

DINU : E simplu. (Vădit ironic.) Din avion, din elicopter, din zepelin, nu-i așa, pulverizăm beton rapid și fixăm grohotișul.

RĂDUCU (privire neîncredătoare) : Glumiți, nu ?

DINU : Ideea tovarășei inginer.

RĂDUCU : Vă arde de glume.

EUFROSINA (nu pricepe ironia) : Presiunea e prea mare, stratul protector va fi rupt...

VASILE : N-am mai auzit de o trăsnaie ca asta.

DINU : N-o găsești în nici un manual, Vasile.

RĂDUCU (își privește echipa, oarecum cu spatele la Dinu) : V-ați prostiț ? Am dat de o porțiune de rocă degradată. (Mai mult către Eufrosina.) Foarte rău că nu am știut de ea dinainte. Nu e prima și probabil că nu va fi nici ultima.

ȘUTEU : Nu v-a spus băiatu' un fleac !

RĂDUCU : Un fleac, pe dracu' ! Cel puțin trei zile de muncă în plus.

DINU : Deci ?

RĂDUCU Armătură cu plasă sudată pentru grohotiș și injecții cu beton pentru roca degradată. (Toți îl privesc cu încordare.)

DINU : Cit timp îți trebuie să stabilești toate detaliile ?

RĂDUCU Ce spuneti, tovarășa ingineră ? De două zile tot studiați porțiunea asta de rocă.

EUFROSINA : Dosarul se află în laborator.

VASILE : Parpală ! Dacă doarme, îl dau afară. Parpală !

PARPALĂ : 'zent ! (Scoate capul de sub niște șube.)

VASILE : Dormi ?

PARPALĂ : Da' de unde ! Controlarea pufoaicele dacă au purici.

EUFROSINA (dîndu-i niște chei) : În sertarul din dreapta. Un dosar cu co-perți albastre.

DINU : Ai venit ?

EUFROSINA Aș vrea să mai calculez o dată. Pentru mai multă siguranță.

DINU (către Răducu) : Oprești sau chemi pe oricine îți este de trebuință. La ora 7 sînt aici. Acum mă duc să văd și eu împrejurimile.

RĂDUCU (tresare) : Nu rămii ?

DINU : De cînd am venit, doresc să mă cațăr, să văd și eu de sus valea asta. E o noapte frumoasă, cu lună. Merită. Bună seara. Deci, la ora 7. (Iese.)

RĂDUCU Gheorghe, te ții după el ! Se va duce pe grohotiș, să vadă, să pipăie... Dacă i se întimplă ceva, de mine nu scapi. (Gheorghe pleacă tăcut.)

ȘUTEU : Împărate, și noi...

RĂDUCU : În noaptea asta am nevoie de niște trăzniți ca voi. Rămîneți cu mine.

(Noapte, lună. Într-o parte a scenet, un colț de stîncă pe care stau doi oameni, Dinu și Gheorghe.)

DINU : Superbă, valea asta. Își merită numele.

GHEORGHE : „Valea cea Frumoasă”. Va fi plină cu apă. Cu păstrăvi. Vă place să pescuiți ?

DINU : Nu prea am timp. Dar o să-mi fac. Mi-am adus și scule.

GHEORGHE : Ea nu suportă să vadă o vîietate ucisă.

DINU : Ai iubit-o mult ?

GHEORGHE : Era tot ce-mi mai rămăsese. După ce mamă-sa a plecat, mă bine zis a fugit. Și cu cine ? cu Gură spartă. Nu-mi mai rămăsese decît ea. Abia împlinise patru ani. Doamnă, cît m-am chinuit s-o cresc !

DINU : Cu Gură spartă ?

GHEORGHE: Pină la prima gară. Acolo l-a lăsat mască. S-a urcat în tren și dusă a fost.

DINU: Fetița era bolnavă, Gheorghe.

GHEORGHE: Știu. Medicii se mirau că a trăit și-atît.

DINU: Atunci ar fi trebuit să pricepi. GHEORGHE: Da, sigur... Se credea pasăre. Mereu voia să zboare. El l-a făcut balansoarul. Cu mina lui i l-a făcut. Se legana în el toată ziua și credea că zboară.

DINU: Și chiar ai vrut să-l omori?

GHEORGHE: Da. De nu erau băieții, azi era mort. M-am jurat să-l trimit după fetiță. De ce-a trebuit s-o ia cu el sus pe creastă? De ce n-a lăsat-o acolo în vale, unde putea să zboare cît voia?! L-am urmărit zile și nopți la rind. L-au păzit bine băieții ăia doi.

DINU: Și-acum...

GHEORGHE: Acum? Vai de el, nenorocitul! Știi, cînd am adus-o la mine acasă, Sanda era în luna a opta. Era la pămînt. Mi-a fost milă. După aceea am iubit-o. Ca un prost. Acum, dacă s-ar întoarce... E doar ca și nevasta mea, nu?

DINU: N-a avut o viață prea fericită. GHEORGHE: Știu, lucrez cu el de la început. N-a putut să se lipească de nici o femeie... S-a învățat singur, și-acum, aproape de bătrînețe, i s-a făcut frică. Probabil că ceva s-o fi petrecut și în viața lui. Dumnezeu știe. Că om rău nu e. O face el pe zbiru', dar în fond e piinea lui Dumnezeu. Cred că de bună-vole nici unul din băieți nu l-ar părăsi.

DINU: Dar ai vrut să-l omori.

GHEORGHE (oftînd): Așa-i.

DINU (schimbă vorba): Ce zici, reușim?

GHEORGHE: Poftim?

DINU: Nimic. Mă gîndeam cu voce tare. Ar fi fost prea frumos să meargă totul strună.

GHEORGHE: Vă e frică.

DINU: Sint îngrijorat. Și, pentru că e o oră a sincerităților, mi-e și puțin frică.

GHEORGHE: Să nu vă fie. Aveți încredere în Răducu. Eu un inginer cum nu găsești altul. Am trecut noi și prin altele mai grele. Eu, așeară, cînd l-am văzut că ia în mînă calculatorul, își adună sprincenele la rădăcina nasului, că așa face el cînd nu mai vede pe nimeni, m-am liniștit. Mi-am zis în gînd: gata, hai să ne gîndim la altceva, că asta e o treabă ca și făcută.

(Din nou în biroul directorului general. De data aceasta are aspectul unui adevărat cabinet. Pe un perete, vizibile, planurile șantierului. Dinu și un țaran).

ȚĂRANUL: D-apoi, no, eu mi-s om cinstit. Or zis atît, atît am plătit. Bani munciți. Eu am vrut casă de piatră

pentru fătua mea. Că dumneata nu știi, dar ea se mărită cu un tehnician. Silvestru. Om mare.

DINU: Dar dumneata n-ai știut că ți se face casă cu materiale furate de pe șantier?

ȚĂRANUL: Tulai, Doamne, dară eu mi-s om cinstit. Eu am plătit pentru treabă cinstită.

DINU: Cinstită, pe dracu'! De unde crezi că au aterizat betoane, fier, cărămizi, lemn de construcție...

ȚĂRANUL: D-apoi, domnu' șef, că lemnu-i al meu. Nu v-am spus? Gine-rele-i Silvestru. Tehnician. Că eu tot ce s-a luat de pe șantier am dat înapoi. De la stat am primit special și cu aprobare.

DINU: Casa e gata?

ȚĂRANUL: D-apoi.

DINU: Și-atunci ce mai dorești, omule?

ȚĂRANUL: D-apoi, eu nimic. Eu am venit numai să zic mulțam. Oamenii au făcut faină treabă și eu am venit să zic mulțam. Și, dacă nu vă e cu supărare, să vă invit la nuntă.

DINU: Bine, omule. Dacă mai sint pe-aici, voi fi bucuros să vin la nunta fiicei dumitale.

ȚĂRANUL: Adică veniți. No, atunci, musai să beți cu mine acum un pahar de ginars. (Scoate o ploscă și o întinde.) Că la noi așa-i obiceiul. (În timp ce Dinu bea din ploscă, intră Răducu, Șuteu.) Brrr, asta-i foc, nu țuică.

ȘUTEU: Păi se poate, tăticu', eu fac casa și altul bea aldămașul!

ȚĂRANUL: No, la rînd. Mulțam, omule. Mîini de aur ai, casă faină ai făcut. Mulțam. Cînsteste și vino la nuntă. Ai loc în capul mesei. Așa se cade pentru cel care a făcut o casă ca a fătufei. (Către Răducu.) Dom' inginer, fă-ne cîntea și vino la nunta fătufei noastre. (Îi întinde plosca.)

RĂDUCU: Nu cred că pot, baciule. Dar îți mulțumesc pentru cînte. Eu cred că voi pleca. Nu voi fi aici. Altfel, aș juca cu bucurie la nunta fiicei tale.

ȚĂRANUL: Atunci, ziua bună la toată lumea și încă o dată mulțam. Faină casă! (Și iese.)

DINU: Luați loc! (Sună și intră o secretară.) O cafea, un ceai? Da, cafele pentru toată lumea prezentă și care va veni.

(Intră Vasile cu Mălai mare, apoi inginerul Brăduleț.)

ȘUTEU (tolănit într-un fotoliu, către Brăduleț): Știu. Nu striga. Tu ai semnat, tu răspunzi. Eu aici nu mai am nici o vină.

BRĂDULEȚ: Ești vinovat, măi, nea Șuteu. Mai ești matale și nea Gheorghe. Dar pentru materiale economisite răspund cu plăcere.

DINU : Mai lipsește cineva ?

RĂDUCU : Tovarâșa Cerbu și Gheorghe.

DINU : Și... fierarii betoniști.

SUTEU : Armează galeria. Muncesc ca niște dracl.

(*Intră Eufrosina.*)

EUFROSINA : Bună ziua la toată lumea. (*Suteu sare să-i ofere locul.*) Mulțumesc. Un adevărat cavalier.

SUTEU : Specialitatea casei. Întotdeauna la dispoziția unei femei frumoase.

DINU (*rizind*) : Luați loc. Toți. Cam restrins colectivul nostru de conducere, Vasile, notează : 1) Convocăm adunarea generală a oamenilor muncii și alegem consiliul de conducere, apoi biroul executiv. Răspund de pregătirea ei. 2) Graficul lucrărilor viitoare, cu termenele adaptate la noile condiții. Răspund inginerul Răducu și ingineria Cerbu. Suteu și Măcăciță, dați o mină de ajutor. (*Către Braduleț.*) Puștiule, începînd din clipa asta ești inginer-șef peste toată tehnica din șantier. Și să te ferească Dumnezeu să existe un singur utilaj care să meargă prost. N-am spus să nu meargă, că asta ar fi un dezastru.

RĂDUCU (*il privește un timp, insistent*) : N-ați uitat nimic ?

DINU : Cred că nu. Mai e ceva ?

RĂDUCU : Pe cine alegeți în locul meu ?

DINU : Ai o propunere ?

(*Tăcere stinjenitoare.*)

SUTEU : Stai, tătucu ! Cum adică ? Eu nu pricep : adunare, alegeri, ingineri-șefi... mă rog. Doar atît ? Asta-i tot ?

DINU : Și tu crezi că am uitat ceva ?

SUTEU : Dar nu se poate, tătucu ! Lucrezi cu noi de peste o lună, care a însemnat practic mai bine de un an, cum ne-al frecat de-al scos untul din noi, și dumneața ștergi timpul ăsta din calendar. Ca și cînd n-a fost.

MĂCĂCIȚĂ : Păi ?

SUTEU : Taci, mă ! Adică, nu a fost de loc ? Nu s-a făcut nimic ? Și drumul, și tunelul început, și nopțile, și avalanșa, și elicopteru' sau zepelinu', că la o adică bălatul ar fi fost acolo sus să răstoarne sacii cu ciment. Păi, nu se poate ! Măcar o vorbă. Un mersi nu costă. Că țaranul ăla a știut să vină și să spună „mulțam”, „casă faină”, „mulțam”.

VASILE : O fi el Gură spartă, dar cred că ceva dreptate are. S-au făcut eforturi supraomenești, realizîndu-se, fără exagerare, imposibilul. Cred că oamenii care au înfăptuit toate astea merită un cuvînt bun.

DINU (*privește fals mirat*) : Nu înțeleg : la ce vă referiți ?

APROAPE TOȚI : La drum.

DINU : Care drum ?

SUTEU : Păi, tovarășu', să n-o luăm ca în bancul ăla cu capra. Că drumul e drum, și s-a făcut. S-au deschis galeriile și au început străpungerile...

DINU : „S-au deschis”, „au început”... Nu aveți noțiunea termenilor, stimați tovarăși. Abia sîntem la început. Să lăsăm felicitările pentru cînd vom realiza ceva. Drumul este de acum istorie. Și istoria înseamnă trecut. Iar pe noi ne presează timpul prezent. Aveți foarte mult de lucru. Trebuie să reorganizați activitatea pe șantier, ținînd seama de noile grafice de execuție. Vă trebuie oameni. Parcul de utilaje trebuie dublat...

RĂDUCU : Văd că vă derobați. Cum să înțelegem neîmplicarea dumneavoastră ?

DINU : Implicaț voi fi și de-acum înainte. Răspunderile directe, însă, le veți avea voi. (*Scoate din buzunar un plic.*) Ce hirtie proastă ! Stă în buzunar doar de-o lună și ceva și a și început să se îngălbenească. (*I-l dă lui Vasile.*) Citește !

VASILE : „Potrivit aprobării... Biroul executiv al ministerului hotărăște : cu începere de la data de... se numește în funcția de director general al grupului de șantiere tovarășul Răducu Flușcă. Semnează : Ministrul...” . Ate ștampilă, dar nu-i semnată. Dar nu-i semnată !

DINU : Nu-i semnată ? Păi atunci, să o semnăm. (*Și semnează.*) Vedeți ce simplu e să fi ministru ? Dai o semnătură și ți-ai îndeplinit mandatul. Ce zici, Vasile ? Avem și o semnătură de ministru ? Avem.

VASILE : Păi dumneavoastră...

SUTEU : Opa, tătucu', văd și eu un ministru în carne și oase !

DINU : Exact, măi, frumosule ! Va trebui să vă obișnuți. (*Către Răducu.*) Încă de la Centrală îți studiasem toate proiectele. M-au încîntat. Te-am învidiat. Le-aș fi dorit făcute de mine... Un căpos de la minister însă... Cînd am fost numit ministru-adjunct, am rugat să fiu lăsat o lună pe șantierul vostru. Devenise cel mai important obiectiv al ministerului și, să fim sinceri, lucrurile se cam împotmoliseră. Așa că prima mea zi de adjunct al ministrului a fost practic și prima zi pe șantierul vostru.

RĂDUCU (*luînd hirtia din mîna lui Dinu*) : Văd că are și un P.S. Pe un act oficial, Dinule ?

VASILE (*luînd hirtia de la Răducu*) : Felicitări sincere și meritare.

SUTEU (*luînd, la rîndul lui, hirtia de la Vasile*) : Și semnează — formidabil, tătucu' ! — același celebru „D. M.” !